

LES

& LETOKRUHY

DECEMBER 2018

ČASOPIS O LESNOM HOSPODÁRSTVE A SPRACOVANÍ DREVA

ROČNÍK 74

I II III IV V VI VII VIII IX X XI XII

E-LOS – elektronizácia služieb LOS v roku 2018

Lesnícka ochranná služba (LOS) zabezpečuje poradenstvo, kontrolnú, prognostickú a expertíznu činnosť v oblasti ochrany lesa, eviduje spotrebu prípravkov na ochranu rastlín, zverejňuje signalizačné správy o výskyte škodlivých činiteľov, eviduje výskyt nepôvodných organizmov na Slovensku. Kontroluje zdravotný stav lesov a navrhuje opatrenia na jeho nápravu, zabezpečuje rastlinolekársku starostlivosť v lesoch Slovenska.

Pre zjednodušenie prístupu k informáciám pre lesnícku prevádzku a zníženie chybovosti odo-

sielanych údajov lesníckou prevádzkou sa buduje komplexný informačný systém o ochrane lesa pod názvom „e-LOS“ (www.e-los.sk) (Obrázok 1).

Evidencia pesticídov:

www.los.sk/pripravky

Evidencia spotreby prípravkov na ochranu lesa je usmernená § 35 zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti. Podľa tohto § „profesionálny používateľ v lesnom hospodárstve je povinný viesť evidenciu spotreby prípravkov na ochranu rastlín s uvedením spô-

sobu aplikácie a miesta aplikácie a predložiť ju poverenému lesníckemu centru k 15. februáru nasledujúceho kalendárneho roka“. Táto evidencia sa odosiela Lesníckej ochrannárskej službe do Banskej Štiavnice.

Fyzická osoba – podnikateľ alebo právnická osoba odpočtuje na zovrom tlačivo:

- Spotrebu prípravkov (teda pesticídy – insekticídy, herbicídy, atď.) – tlačivo je uvedené v prílohe č. 3 k vyhláške č. 491/2011 Z. z.
- Spotrebu pomocných prípravkov (feromóny, farbivá, atď.) – tlačivo

vo je uvedené v prílohe č. 16 k vyhláške č. 477/2013 Z. z.

Na LOS sledujeme okrem spotreby v danom roku, aj „vývoj“ spotreby podľa rôznych kritérií (podľa regiónov, skupiny pesticídov, atď.). Za účelom znížovania chybovosti papierovej evidencie sme pripravili elektronickú evidenciu spotreby prípravkov a autorizovaných prípravkov, čo je súčasťou e-LOS. Štatutár, resp. zodpovedná osoba sa prihlási do elektronického systému e-LOS cez meno a heslo. Údaje o subjekte sa po prihlásení načítajú z už existujúcej databázy uloženej

Obrázok 1. Internetové rozhranie systému e-los

na NLC. Štatutár zadáva prípravky podľa začiatočného písmena, systém hneď ponúkne možné prípravky, ktoré sú uložené v databáze prípravkov. Štatutár zvolí správny názov prípravku a ručne dopíše spotrebovaný ročný objem. Nerozlišuje autorizované prípravky (pesticídy) a autorizované pomocné prípravky (feromóny,...). To roztriedi systém automaticky po odoslaní vypísaných prípravkov. Systém teda roztriedi prípravky do 2 tlačív v zmysle spomínaných vyhlášok. O odoslaní údajov do databázy príde odosielateľovi e-mail s potvrdením. Vygenerovaný formulár v pdf formáte, ktorý príde s potvrdením nie je potrebné tlačiť a ani posielat' poštou, stačí si ho uložiť v digitálnej forme. ÚKSUP je zodpovedný za evidenciu spotreby hnojív na lesných pozemkoch a škôlkach. Po dohode s ÚKSUPom, štatutári evidujú cez tento systém aj spotrebu hnojív. Sumár za hnojivá potom LOS odošle na ÚKSUP.

■ Poradenstvo v ochrane lesa – Schéma štátnej pomoci:

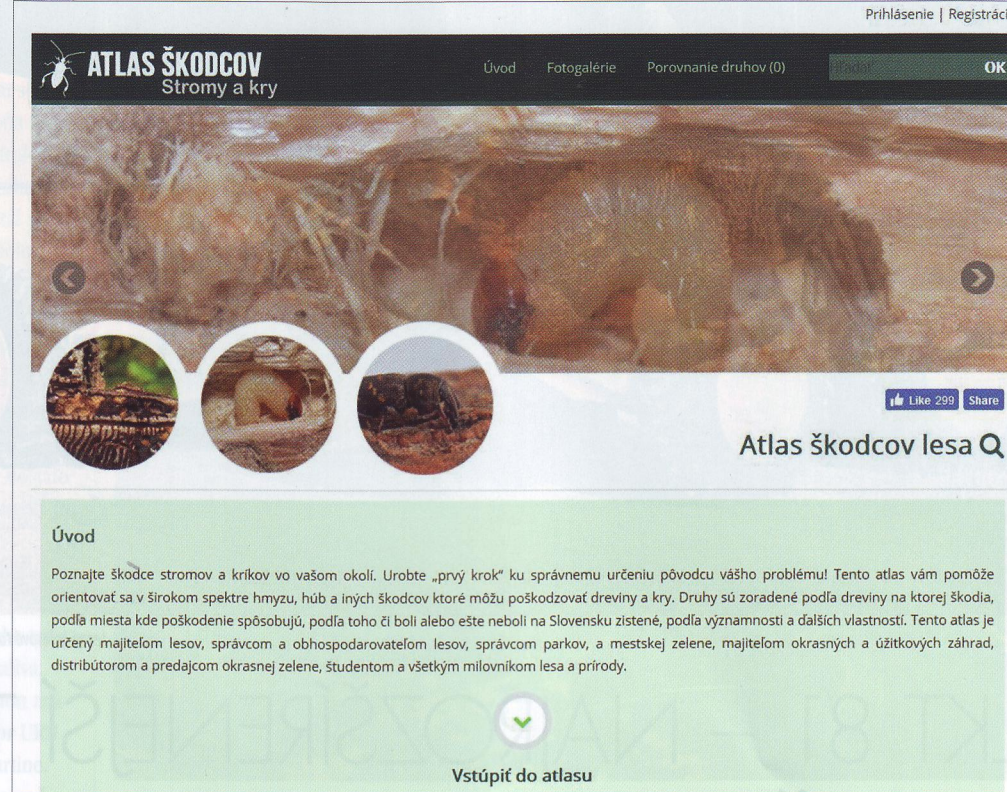
www.los.sk/StatnaPomoc

Poradenské služby sú od roku 2015 organizačne usmernené podľa „Schémy štátnej pomoci na poradenské služby v odvetví lesného hospodárstva a na prenos znalostí a informačné akcie v odvetví lesného hospodárstva číslo SA.46932 (2016/XA)“.

Účelom „Štátnej pomoci“ je prostredníctvom poradenských služieb pre obhospodarovateľov lesa zlepšiť hospodársku výkonnosť podnikov, prevádzok a investícií, ich environmentálne správanie a v súvislosti s tým podporiť trvalo udržateľné obhospodarovanie v lesoch a zabezpečiť udržanie a zlepšovanie zdravotného stavu lesných ekosystémov.

Poskytovateľ štátnej pomoci je Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR a vykonávateľ schémy je Národné lesnícke centrum (ďalej len „NLC“). Poradenské služby zabezpečí NLC prostredníctvom LOS.

Oprávneným a konečným príjemcom pomoci (ďalej len „príjemca pomoci“) je obhospodarovateľ le-

Obrázok 2. Prostredie atlasu škodcov drevín

sov vykonávajúci hospodársku činnosť nezávisle od jeho právneho postavenia (právnej formy) a spôsobu financovania. Pod hospodárskou činnosťou sa rozumie činnosť v oblasti lesného hospodárstva, obhospodarovania lesov, ktorej výsledkom je ponuka tovarov alebo služieb na trhu. Príjmom pomoci môže byť mikropodnik, malý, stredný a veľký podnik. Bližšie informácie k schéme štátnej pomoci sú zverejnené na internetovej stránke Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR. <http://www.mpsr.sk/index.php?navID=140&id=9099>

■ Atlas škodcov drevín:

www.skodcoviadrevin.sk

Pomocou atlasu je možné identifikovať a zadávať lokalitu škodcov drevín. V atlase nájdete široké spektrum hmyzu, húb a iných škodcov (Obrázok 2). Druhy sú zoradené podľa viacerých kritérií: podľa hostiteľskej dreveny, podľa časti dreveny, kde poškodenie spôsobujú, podľa významnosti a ďalších vlastností. Atlas je určený majiteľom lesov, správcami a obhospodarovateľmi lesov, správcami parkov a mestskej zelene,

majiteľmi okrasných a úžitkových záhrad, distribútorom a predajcom okrasnej zelene, študentom a všetkým milovníkom lesa a prírody.

Cez aplikáciu je možná identifikácia poškodenia stromov a kríkov a identifikácia škodcov. Príčinu poškodenia a škodcu identifikujú pracovníci LOS a informáciu o danom škodcovi pošlú emailom späť zadávateľovi. Údaje a fotografiu poškodenia/škodcu je možné zadať cez formulár na linku <http://www.skodcoviadrevin.sk/urcime-skodcu>, ktorý je prístupný na domovskej stránke.

■ Mapovanie škodcov:

www.los.sk/mavysk

Mapová služba umožňuje on-line monitorovanie a sledovanie domá-cích a nepôvodných hmyzích druhov. Údaje o výskyte škodlivých činiteľov sú do systému zadávané špecialistami LOS a pracovníkmi iných odborných inštitúcií. Pomocou aplikácie je možné napríklad upozorniť na miesta so zvýšeným výskytom sledovaných škodcov a poukázať na miesta s možným výskytom škôd. Výsledné údaje o výskyte sle-

dovaných škodcov sú zverejňované na internetovej stránke LOS.

■ Záver

V systéme e-los sú naplánované aj ďalšie moduly, ktoré sú stále vo vývoji. Po ich spustení budú obhospodarovatelia informovaní aj prostredníctvom časopisu LES & Letokruhy.

Práca vznikla vďaka podpore Agentúry na podporu výskumu a vývoja na základe zmluvy č. APVV-15-0531 „Webová GIS aplikácia pre monitoring výskytu škodlivých činiteľov v lesoch Slovenska“ a vďaka projektu „Výskum a vývoj pre inovácie a podporu konkurencie-schopnosti lesníckeho sektora – VIPLES“ financované z rozpočtovej kapitoly MPRV SR (prvok 08V0301).

*Ing. Marcel Dubec,
Ing. Andrej Kunca, PhD.,
Ing. Milan Zúbrik, PhD.,
Ing. Christo Nikolov, PhD.
Národné lesnícke centrum
– Lesnícky výskumný ústav Zvolen
Lesnícka ochrannárska služba,
Banská Štiavnica
e-mail: kunca@nlcsk.org*